

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Інститут економіки, менеджменту і права
Кафедра фінансів і економіки природокористування

06-03-116

Методичні вказівки

**до вивчення дисципліни «Страховий менеджмент»
та завдання для виконання курсової роботи
студентами денної та заочної форм, які навчаються
за спеціальністю 8.030508 «Фінанси і кредит»**

Рекомендовано методичною
комісією за спеціальністю
«Фінанси і кредит».
Протокол № 2 від 26.09.14 р.

Рівне – 2014

Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» та завдання для виконання курсової роботи студентами денної та заочної форм, які навчаються за спеціальністю 8.030508 «Фінанси і кредит» / Павлов К.В., Свердлюк І.В., Рівне: НУВГП, 2014, – 25 с.

Упорядники: К.В. Павлов, доцент, к.е.н., Свердлюк І.В., асистент

Відповідальний за випуск: В.І. Павлов, проф., д.е.н., завідувач кафедри фінансів та економіки природокористування

Зміст

	стор.
1. Загальні вказівки	3
1.1. Мета курсової роботи	3
1.2. Загальні вимоги до курсової роботи	3
1.3 Структура та зміст курсової роботи	3
1.4 Оформлення курсової роботи та її обсяг	4
1.5 Оформлення списку використаної літератури	6
1.6 Рецензування та захист курсової роботи	6
2. Тематика курсових робіт	7
3. Варіанти курсових робіт	10
4. Приклад виконання практичної частини	17
5. Рекомендована література	20
6. Додатки	24

© Павлов К.В., Свердлюк І.В., 2014
© НУВГП, 2014

1. ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ

1.1. Мета курсової роботи

Курсова робота є однією з найефективніших форм самостійної роботи студентів. Мета курсової роботи — полягає в закріпленні та поглибленні теоретичних знань, набутих студентом у процесі вивчення курсу, виробленні уміння самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою і статистичними матеріалами, робити узагальнення і висновки.

Курсова робота як важлива форма навчального процесу покликана навчити майбутнього фахівця самостійно узагальнювати й аналізувати інформаційні джерела (монографії, підручники, навчальні посібники, публікації періодичної преси), статистичні та практичні матеріали.

1.2. Загальні вимоги до курсової роботи

У курсовій роботі студент має показати:

- знання та правильне розуміння закономірностей, що складаються на страховому ринку;
- уміння працювати з інформаційними джерелами, користуватись законодавчими та інструктивними матеріалами, викладати свою точку зору на проблемні питання та робити обґрунтовані висновки щодо поліпшення фінансових відносин і вдосконалення фінансової системи;
- здатність використовувати здобуті теоретичні знання у процесі аналізу та узагальнення цифрового матеріалу, застосовувати сучасну методику дослідження з використанням таблиць, графіків, схем, діаграм та інших графічних рисунків.

1.3. Структура та зміст курсової роботи

У курсовій роботі студент повинен всебічно і глибоко розкрити зміст обраної теми, продемонструвати знання літературних джерел і нормативно-правових актів. Стиль роботи має бути науковим; мова – українська.

Курсова робота як оригінальне теоретико-прикладне дослідження повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність.

Рекомендується така структура курсової роботи, основними елементами якої в порядку їх розташування є наступні:

1. Титульна сторінка.
2. План.

3. Теоретична частина.

4. Розрахункова частина.

5. Список використаних джерел.

6. Додатки.

Титульна сторінка є першою сторінкою курсової роботи і заповнюється за встановленою формою.

Курсова робота складається з двох частин: текстової (теоретичної) та розрахункової.

Зміст теоретичного розділу роботи має відповідати сучасному рівню розвитку фінансово-економічної науки. У текстовій частині висвітлюються всі питання передбаченні планом теми курсової роботи. Особливу увагу слід звертати на використання тих матеріалів, що характеризують роботу промислових підприємств в умовах розвитку ринкових відносин.

Висвітлення питань плану роботи слід супроводжувати аналізом статистичних даних, прикладами з фінансово-економічної практики господарювання підприємств. Необхідно також показати уміння зіставляти різні підходи до вирішення тих чи інших проблем, самостійно робити висновки на основі вивченої літератури, зібраного, опрацьованого і узагальненого фактичного матеріалу.

У *розрахунковій частині* курсової роботи необхідно обґрунтувати розв'язок конкретної задачі.

Зміст роботи має відповідати плану і відображати суть теми, що розглядається.

1.4. Оформлення курсової роботи та її обсяг

Текст роботи слід писати тільки на одній сторінці стандартного аркуша та розміщувати таким чином, щоб залишалися поля: з лівого боку — 20 мм, з правого — 10 мм, зверху — 20 мм, знизу — 20 мм.

Кожне питання, зазначене в плані курсової роботи, слід виносити у заголовок і починати з нової сторінки. Перед назвою питання проставляють його номер.

Номери сторінок проставляються у верхньому правому кутку. Титульний аркуш вважається першою сторінкою і номер на ньому не ставиться. Зразок титульного аркуша курсової роботи наведений у додатку А.

Зміст роботи викладають на другій сторінці. У ньому послідовно записують найменування питання плану (ліворуч), а праворуч визначають номер сторінки, з якої воно починається. Вступ, висновки, список літератури, додатки нумерації не мають.

Обсяг текстової частини роботи має бути в межах 25—30 сторінок стандартного формату А4 (210x297 мм). Шрифт — 14, інтервал між рядками — 1,5.

Оформлення таблиць та інших видів графічного матеріалу.

Заголовки таблиць, графіків, схем, діаграм розміщують над ними. Справа над тематичним заголовком з великої літери пишуть слово «Таблиця», «Схема» тощо, порядковий номер. Знак «№» перед цифрою не ставиться. Номер таблиці складається з номера питання та порядкового номера таблиці. Наприклад: Таблиця 2.3 (третя таблиця другого питання).

Кожна таблиця повинна, як правило, розміщуватися на одній сторінці. Перенесення її на наступну сторінку допускається, якщо в ній містяться взаємопов'язані характеристики об'єкта дослідження. У разі перенесення таблиці у правому верхньому кутку наступної сторінки слід писати: «Продовження (або закінчення) таблиці...».

Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх виносять у заголовок, якщо різні — вказують у боковику. Позначення одиниць виміру повинно відповідати стандартам. Якщо текст у таблиці повторюється і складається з двох або більше слів, при першому повторенні його замінюють словосполученням «те саме», а далі — лапками. Не дозволяється ставити лапки замість повторюваних цифр, знаків, математичних символів. Якщо цифрові дані відсутні, то ставлять пропуск — «—».

Цифри у графах треба проставляти у такий спосіб, щоб відповідні розряди чисел по всіх графах були розміщені один під одним. Потрібно дотримуватись однакової кількості десяткових знаків для всіх значень цифрових величин в одній колонці.

Таблицю розміщують по тексту після першого посилання на неї. Громіздкі таблиці та схеми допоміжного чи довідкового характеру слід винести у додатки, які нумерують окремо і поміщають після списку літератури. Таблиці й інші ілюстрації повинні мати окрему нумерацію.

Формули, на які є посилання в тексті, нумеруються в межах розділу арабськими цифрами. Номер формули складається з номера питання та порядкового номера формули, розмежованих крапкою. Номер формули слід взяти у дужки і розмістити на правому полі на рівні нижнього ряду формули, до якої він належить. Допускається наскрізна нумерація формул по всій роботі.

Курсова робота виконується відповідно до вимог методичних вказівок, інакше вона не буде допущена до захисту, незалежно від її змісту.

1.5. Оформлення списку використаної літератури

Список використаної літератури оформлюють у такій послідовності: акони України; укази Президента; постанови і декрети Уряду України; статистичні та інші збірники; інструктивні матеріали (у хронологічному порядку); спеціальна економічна література і публікації в періодичних виданнях в алфавітному порядку із зазначенням прізвища та ініціалів автора; матеріали, які були зібрані на підприємствах і в організаціях та використані під час написання роботи.

Усі джерела, включені до списку використаної літератури, нумеруються послідовно. Використані книги слід записувати у такій формі:

Прізвище та ініціали автора (чи авторів), назва книги, місто видання, назва видавництва, рік видання. Міста Москва, Санкт-Петербург, Київ позначаються першими літерами, а назви інших міст подаються повністю. Наприклад: Василик О.Д. Державні фінанси України. — К.: Вища школа, 1997.

Цитати у роботі, які наведені дослівно, беруться в лапки. Після закінчення цитати або цифрової інформації у квадратних дужках зазначається порядковий номер джерела, який міститься у списку використаної літератури; далі через кому — сторінка, звідки взята цитата чи цифра, наприклад: [5, с. 10]. При цитуванні текстів із газет, поточної та річної звітності підприємства або організації, невеликих за обсягом нормативних документів посилання на сторінки не обов'язкове. Наприклад: [23]. При посиланні на непряме цитування у квадратних дужках додатково зазначається «див». Наприклад: [див. 7, с. 25].

Після списку літератури студент ставить свій підпис і дату виконання роботи. Наприкінці роботи залишаються дві чисті сторінки для рецензії.

Строк подання роботи визначає кафедра.

1.6. Рецензування та захист курсової роботи

Курсову роботу рецензує викладач — керівник курсової роботи. У рецензії відзначаються позитивні сторони та недоліки роботи, допущена чи не допущена вона до захисту. Роботи, які не відповідають установленим вимогам, повертаються на доопрацювання. Робота з незадовільною оцінкою підлягає переробленню протягом терміну, встановленого кафедрою.

Курсова робота, яка має позитивну оцінку, допускається до захисту. На захисті студент повинен розкрити основний зміст роботи, виділити її проблемні аспекти, обґрунтувати свої висновки, відповісти на запитання викладача. За результатами захисту курсової роботи студент отримує оцінку («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), яку викладач виставляє в екзаменаційну відомість.

Оцінку «відмінно» отримує студент, у якого акуратно і правильно оформлена курсова робота, вона має цільову спрямованість, містить практичний результат і глибокий аналіз питань обраної теми, висновки про позитивні моменти та недоліки, пропозиції щодо усунення недоліків.

Оцінку «добре» одержує студент за роботу, у якій виконані всі зазначені вимоги, але є деякі недоліки методичного характеру, недостатньо аргументовані висновки й пропозиції. Робота має бути виконана правильно й акуратно.

Оцінку «задовільно» отримує студент, у якого робота містить недостатньо елементів наукового дослідження, неглибокий аналіз, висновки і пропозиції погано аргументовані, текст оформлений неакуратно.

Студент, який отримав незадовільну оцінку, не допускається до іспиту з даної дисципліни.

2. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Поняття менеджменту страхової діяльності.
2. Цілі і завдання страхового менеджменту.
3. Функції страхового менеджменту.
4. Правові основи страхового менеджменту.
5. Економічна сутність планування в менеджменті страхової діяльності та його етапи.
6. Умови планування в менеджменті страхової діяльності.
7. Основні методи розробки планів менеджменту страхової діяльності.
8. Вимоги до поточного, оперативного та стратегічного планування страхової діяльності.
9. Основні розділи типового бізнес-плану.
10. Технологія складання та практичної реалізації планів у страховій компанії.
11. Зміст і принципи організації страхової діяльності.

12. Зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на створення різновидів організаційно-правових форм здійснення страхової діяльності на вітчизняному ринку.
13. Основні організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності в Україні.
14. Акціонерна страхова компанія.
15. Представництво, агентство, філія страхової компанії.
16. Процес створення страхової компанії: реєстрація страховика як юридичної особи та надання юридичній особі статусу страховика.
17. Ліцензування страхової діяльності.
18. Спеціалізація страховика: страховики, що здійснюють страхування життя; страховики, що здійснюють загальні види страхування; страховики, що здійснюють перестраховування.
19. Вимоги до реорганізації та ліквідації страховика.
20. Основні типи організаційних структур управління страхової компанії, їх переваги та недоліки.
21. Чинники ефективного функціонування страхової компанії.
22. Принципи діяльності страховиків та страхових посередників.
23. Органи управління страховою компанією.
24. Процес прийняття рішень керівними органами страхової компанії.
25. Цілі, спрямовані на позитивний результат роботи компанії.
26. Функції менеджера страхової компанії.
27. Рівні управлінської діяльності страхових компаній.
28. Бізнес-процеси страхової компанії: розрахунок страхових тарифів, андеррайтинг, виробництво, урегулювання збитків, відшкодування збитків за правом регресу, перестраховування, інвестування, бухгалтерський облік, ризик-менеджмент, впровадження нових страхових продуктів.
29. Необхідність, сутність та призначення регулювання страхової діяльності.
30. Система правового регулювання страхових відносин.
31. Страхове законодавство як інструмент регулювання страхової діяльності. Структура страхового законодавства України.
32. Державний нагляд та регулювання страхової діяльності в Україні.
33. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України як спеціальний уповноважений центральний орган виконавчої влади у справах нагляду за страховою діяльністю та її функції.

34. Функції контролю за діяльністю суб'єктів страхового ринку, забезпечення гласності їхньої діяльності і підтримки правопорядку в галузі тощо.

35. Класифікація персоналу страхової компанії.

36. Фінансовий цикл страхової компанії.

37. Функції голови правління, головного бухгалтера, керівників філій (представництв), керівників структурних підрозділів, андеррайтера, актуарія, менеджера із продажів, спеціаліста із фінансового моніторингу.

38. Кадрова політика страховика.

39. Види діяльності з розробки і здійснення кадрової політики.

40. Принципи кадрової політики страховика.

41. Концепція кадрової політики.

42. Методи управління персоналом страхової компанії.

43. Практична робота з персоналом страхової компанії.

44. Розробка і здійснення кадрової політики.

45. Управління соціальним розвитком колективу.

46. Бюрократична кадрова робота в страховій компанії.

47. Особливості системи оплати праці в різних організаційних структурах.

48. Почасова та відрядна системи оплати праці.

49. Розподіл у системі оплати аці керівників та персоналу департаментів або управлінь.

50. Основи мотивації персоналу. Нормативна та примусова мотивація.

51. Система стимулювання персоналу. Ідеологічні, організаційні та економічні стимули.

52. Принципи управління конфліктними ситуаціями у трудовому колективі.

53. Сутність та складові страхового маркетингу.

54. Зміст та завдання управління якістю страхового продукту.

55. Класифікація страхових послуг за ознаками: ринкової активності, економічними, юридичними, за обсягом страхового захисту тощо.

56. Управління наданням окремих видів страхових послуг: управління їх розробкою, обсягом, структурою, якістю і реалізацією.

57. Договір страхування як основний інструмент реалізації страхового продукту добровільного та обов'язкового страхування.

58. Схеми процесу розробки страхового продукту.

59. Продуктові стратегії: розробка нового страхового продукту (товарна складова), продаж страхового продукту на нових ринках (ринкова складова).

60. Досягнення конкурентних переваг: економія витрат компанії та використання різних типів диверсифікації.
61. Інноваційна діяльність страхової компанії та залучення ресурсів для цього.
62. Управління портфелем конкурентоспроможних страхових послуг.
63. Концепція М. Портера при визначенні середовища страхового продукту і його конкурентні можливості.
64. Аналіз страхового портфеля з використанням матриць Бостонської консультативної групи, фірми МакКінзі та інших.
65. Управління системою продажів страхових продуктів. Роль продажу страхових продуктів в розвитку страхової діяльності.
66. Особливості страхової послуги як товару.
67. Поняття, типи й основні принципи функціонування системи продажу страхових продуктів.
68. Визначення поняття “менеджмент ризиків страхової діяльності”, його мета і зміст.
69. Особливості ідентифікації й оцінювання ризиків страхової діяльності.
70. Організаційно-технічні та фінансово-договірні способи управління ризиками.
71. Особливості страхування і перестраховання ризиків діяльності страхової організації.
72. Повний цикл управління ризиками і особливості основних етапів його застосування.
73. Сутність, функції та склад фінансового менеджменту страхової компанії.
74. Оцінювання фінансових ресурсів страхової компанії, їх джерел і форм руху.
75. Аналіз страхових операцій, факторів управління ризиком і фінансовими результатами (прибутком і рентабельністю).
76. Планування фінансової діяльності страхової компанії.
77. Контроль фінансових результатів страховика.
78. Податковий менеджмент страхової діяльності.
79. Управління інвестиційним портфелем: розміщення страхових резервів, власних коштів та інвестиційна діяльність.
80. Управління платоспроможністю страховика.
81. Управління формуванням та використанням прибутку.

3. ВАРІАНТИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Першим етапом виконання курсової роботи є вибір варіанту роботи (Додаток Б). Варіант курсової роботи студенти визначають за першою літерою свого прізвища.

Варіант 1

1. Планування страхової діяльності.
2. Особливості страхування і перестраховування ризиків діяльності страхової організації.
3. Задача.

Страхова компанія за звітний період здійснила такі витрати (тис. грн.): плату за оренду приміщення – 12; витрати на придбання канцелярських і господарських товарів – 2,1; страхові виплати за договорами страхування, співстрахування та перестраховування – 2453,2; заробітну плату персоналу з нарахуваннями – 183; витрати на рекламу – 50; суми страхових премій за ризиками, що передані у перестраховування – 4570,9; витрати на утримання і обслуговування автотранспорту – 15; суми відрахувань у страхові резерви, що формуються на основі законодавства про страхування – 13061,1; амортизаційні відрахування – 34,8; винагороди, сплачені за надання послуг страхового агента і страхового брокера – 20; оплата інкасаторських послуг – 5; оплату комунальних послуг, послуг зв'язку – 7,2.

Визначити витрати: 1) пов'язані з виконанням страхових зобов'язань; 2) витрати на утримання страхової компанії; 3) витрати на обслуговування процесу страхування і перестраховування.

Варіант 2

1. Зміст та склад страхового менеджменту.
2. Технологія складання та практичної реалізації планів у страховій компанії.
3. Задача.

Виходячи з наведених даних зі звіту про прибутки та збитки страхової організації за рік (тис. грн.), визначити: 1) результат від операцій страхування іншого, ніж страхування життя; 2) рентабельність страхових операцій; 3) рівень виплат. Вихідні дані: страхові премії (внески) усього – 1465155; передані перестраховикам – 1310389; зменшення резерву незаробленої премії – 20831; виплачені збитки, усього – 14452; доля перестраховиків – 708; зменшення резерву збитків – 1374; відрахування у резерв превентивних заходів – 12930; витрати на ведення страхових операцій – 5681.

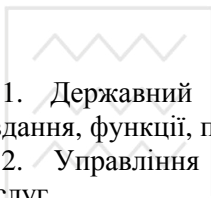
Варіант 3

1. Принципи та функції страхового менеджменту.
2. Управління наданням окремих видів страхових послуг (на вибір – автостраховання, медичне страхування або страхування відповідальності).

3. Задача.

Розрахувати співвідношення між фактичним і нормативним розмірами маржі платоспроможності і зробити висновок щодо платоспроможності страхової компанії „N”. Вихідні дані:

- фактичний запас платоспроможності – 8202,24 тис. грн.;
- нормативний запас платоспроможності на базі страховий премій – 360,79 тис. грн.;
- нормативний запас платоспроможності на базі страхових виплат – 46,7 тис. грн.

Варіант 4

1. Державний нагляд та регулювання страхової діяльності: завдання, функції, права й обов'язки.

2. Управління портфелем конкурентоспроможних страхових послуг.

3. Задача.

Страхова компанія, яка здійснює страхування життя, має за звітний період такі

облікові дані:

- сума активів – 35 млн грн., з них нематеріальні активи – 0,4 млн грн.;
- сума довгострокових (математичних) резервів – 17,7 млн грн.
- сума резерву належних виплат – 2,1 млн грн.;
- сума інших зобов'язань – 4,2 млн грн.

Визначити, чи є страхова компанія платоспроможною.

Варіант 5

1. Бізнес-процеси страхової компанії.
2. Порівняльний аналіз систем продажу страхових продуктів.
3. Задача.

Страхова компанія отримала за рік 16000 тис. грн. страхових премій. Передано перестраховикам 5400 тис. грн. Повернуто страхувальникам страхових премій у зв'язку з достроковим припиненням дії договорів – 35 тис. грн. Отримано банківських процентів за розміщення коштів на депозитних рахунках – 240 тис. грн. Дивіденди на акції розміщені в нерухомість – 120 тис. грн. Виручка від реалізації зайвого автомобіля 45 тис. грн. Витрати на здійснення інвестиційної діяльності 10 тис. грн. Визначити суму належного податку з прибутку страхової компанії.

Варіант 6

1. Процес створення страхової компанії: реєстрація та ліцензування.
2. Управління інвестиційним портфелем страховика.
3. Задача.

Визначити фактичний та нормативний запаси платоспроможності і з'ясувати чи виконує страховик вимоги Закону України «Про страхування» щодо платоспроможності, виходячи із наступних даних (тис. грн.):

- сума страхових премій – 1250;
- сума премій, що надійшли протягом року за договорами перестрашування – 400
- сума премій, переданих в перестрашування – 560
- сума математичних резервів – 940
- валюта балансу – 4000
- сума нематеріальних активів – 200
- сума нестрахових зобов'язань – 1100
- сума сплаченого страхового відшкодування – 160
- в т.ч. за договорами перестрашування – 40
- сума доходів від депозитного вкладу в банк – 434
- дохід від здачі майна в оренду – 143
- комісійна винагорода за передачу ризиків у перестрашування – 40

Варіант 7

1. Вимоги до реорганізації та ліквідації страховика.
2. Кадровий менеджмент у страховій діяльності.
3. Задача.

Визначити дохід від страхової, інвестиційної, фінансової та іншої діяльності страховика за звітними даними (тис. грн.): зароблені страхові платежі за договорами страхування та перестраховування – 373,6; надходження грошових коштів від розміщення акцій – 18; повернуті суми із централізованих страхових резервних фондів – 6,1; доходи у вигляді безповоротної фінансової допомоги та безоплатно наданих товарів (послуг) – 54; доходи від здавання майна в оренду – 11; грошові надходження від продажу акцій – 44,4; отримані дивіденди – 7,2; доходи від надання консультаційних послуг – 3,1; економія коштів на ведення справи – 0,5; отримані позики – 45.

Варіант 8

1. Необхідність, сутність та призначення контролю страхової діяльності.
2. Управління формуванням та використанням прибутку.
3. Задача.

Визначити величину заробленої страхової премії, виходячи з наступних даних: частина страхових відшкодувань, компенсованих перестраховиками – 80 тис. грн.; величина резерву незароблених премій на початок року – 200 тис. грн.; на кінець року – 280 тис. грн.; сума премій, що надійшли протягом року за договорами страхування – 1120 тис. грн.; відрахування до вільних резервів – 50 тис. грн.; сума премій, що надійшли протягом року за договорами перестраховування – 420 тис. грн.; сума премій, сплачених перестраховикам – 110 тис. грн.; комісійна винагорода за передачу ризиків у перестраховування – 42 тис. грн.

Варіант 9

1. Основні типи організаційних структур страховиків, їх переваги та недоліки.
2. Особливість ідентифікації й оцінювання страхових ризиків. Страхові тарифи.
3. Задача.

Страхова компанія „Альфа” за звітний період має надходження страхових премій в сумі 2600 тис. грн., страхові виплати – 300 тис. грн.

Страхова компанія „Омега” за звітний період має надходження страхових премій в сумі 2900 тис. грн., страхові виплати – 2100 тис. грн.

Розрахувати показник рівня виплат і зробити висновки про роботу страхових компаній.

Варіант 10

1. Управління платоспроможністю страховика.
2. Способи управління ризиками у страховій діяльності.
3. Задача.

Оцінити зміни у структурі розміщення коштів страхових резервів страхової компанії „Дніпро”, виходячи з наступних даних (%):

Категорії дозволених активів	2011 р.	2012 р.	2013 р.
Грошові кошти на поточних рахунках	19,2	17,2	18,5
Банківські вклади	39,0	38,9	41,1
Нерухоме майно	12,3	10,2	9,6
Цінні папери, що передбачають одержання доходів	22,1	18,4	16,4
Цінні папери, що емітуються державою	6,1	9,2	7,7
Готівка в касі	0,1	0,2	0,1
Права вимоги до перестраховиків	1,2	5,9	6,6
Разом	100,0	100,0	100,0

Варіант 11

1. Оцінювання фінансових ресурсів страхової компанії, їх джерел і форм руху.

2. Показники фінансового стану страхової компанії.

3. Задача.

Страхова компанія як цедент у звітному періоді:

- сплатила страхові премії за договорами страхування з резидентами – 7000 тис. грн.;

- нарахувала до сплати страхової премії за договорами перестраховування з резидентами – 4000 тис. грн.;

- сплатила страхові премії за договорами перестраховування з нерезидентами – 5000 тис. грн.;

- нарахувала до сплати страхові премії за договорами страхування з нерезидентами – 600 тис. грн.;

Розрахувати оподатковуваний дохід та суму нарахованого податку на дохід від страхової діяльності, якщо загальна сума валових внесків дорівнює 16770 тис. грн.

Варіант 12

1. Система оплати праці в страховій компанії.
2. Податковий менеджмент страхової діяльності.
3. Задача.

Визначити нормативний запас платоспроможності, якщо відомо, що надходження страхових премій дорівнюють 560 тис. грн., перестраховикам сплачено 46 тис. грн. Страхові виплати складають 520 тис. грн., в тому числі компенсовано перестраховиками 200 тис. грн.

Варіант 13

1. Методи управління персоналом страхової компанії.
2. Система продажу страхових продуктів через страхових посередників.
3. Задача.

Обчислити та порівняти структуру розміщення коштів страхових резервів двох страхових компаній, виходячи з наступних даних (тис. грн.):

Категорії дозволених активів	Страхова компанія 1	Страхова компанія 2
Грошові кошти на поточних рахунках	7615,1	25405,5
Банківські вклади	10686,4	2160,2
Цінні папери, що передбачають одержання доходів	180,8	58,0
Права вимоги до перестраховиків	34825,0	-
Разом	53307,3	27623,7

Варіант 14

1. Управління фінансовою надійністю страхової компанії: сутність, принципи.
2. Менеджмент ризиків у страховій діяльності.
3. Задача.

Визначити ступінь вірогідності дефіцитності коштів і зробити висновок щодо фінансової стійкості страхових компаній „Альфа” і „Омега”, виходячи з наступних даних:

- страховий портфель у страхової компанії „Альфа” складається з 650 договорів, а у страхової компанії „Омега” – з 770;
- середня тарифна ставка у страхової компанії „Альфа” складає з 3,6 грн. зі 100 грн. страхової суми, а у страхової компанії „Омега” – 4,4 грн. зі 100 грн. страхової суми.

Варіант 15

1. Основні принципи й особливості формування та управління резервами страховика.

2. Управління платоспроможністю страховика.

3. Задача.

Кількість застрахованих об'єктів дорівнює $n = 20000$. Середня тарифна ставка у страховому портфелі складає $q = 0,02$ грн. з 1 грн. страхової суми. Розрахувати коефіцієнт Коньшина. Зробити висновок.

4. ПРИКЛАДИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧ

Приклад 1. Визначити величину заробленої страхової премії за рік, виходячи з наступних даних: сума резерву незароблених премій на початок року. – 130 тис. грн.; на кінець року. – 187 тис. грн.; сума премій, що надійшли протягом року за договорами страхування – 879 тис. грн.; сума премій, що надійшли протягом року за договорами перестраховування – 206 тис. грн.; сума премій, сплачених перестраховиком – 120 тис. грн.; комісійна винагорода за передачу ризиків у перестраховування – 50 тис. грн.

Розв'язок.

$ZП = (РНП_{\text{поч.зв.п.}} - ЧП_{\text{поч.зв.п.}}) + (СП - ПП) - (РНП_{\text{кін.зв.п.}} - ЧП_{\text{кін.зв.п.}})$,

де РНП – резерв незароблених премій;

ЧП – частка перестраховика у РНП;

СП – страхові премії;

ПП – премії передані перестраховикам.

$ZП = 130 + (879 + 206 - 120) - 187 = 908$ тис. грн.

Приклад 2. Визначити величину прибутку від страхової діяльності компанії, виходячи з наступних даних: дохід від здачі майна в оренду – 58 тис. грн.; сума заробленої страхової премії – 325 тис. грн.; частка перестраховика в резервах страховика – 35 тис. грн.; комісійна винагорода від перестраховика – 20 тис. грн.; сума доходів від депозитного вкладу в банк – 134 тис. грн.; сума коштів, повернутих з централізованого резервного фонду – 38 тис. грн.; дохід від акцій – 90 тис. грн.; сума резерву незароблених премій – 112 тис. грн.; сума сплаченого страхового відшкодування – 208 тис. грн.; відрахування в централізовані страхові резерви – 50 тис. грн.

Розв’язок.

Прибуток = $325+20+38-(208+50)=125$ тис. грн.

Приклад 3: Визначити фактичний запас платоспроможності, якщо валюта балансу становить 2,5 млн грн., нематеріальні активи – 100 тис. грн., страхові резерви – 800 тис. грн.

Розв’язок.

$FЗП = A-НА-З,$

де А – загальна сума активів (рядок балансу 280);

НА – сума нематеріальних активів (рядок балансу 010);

З – загальна сума зобов’язань (сума рядків балансу 430, 480, 620, 630).

$2500-100-800 = 1600$ тис. грн.

Приклад 4: Визначити нормативний запас платоспроможності (НЗП), якщо відомо, що надходження страхових премій дорівнюють 470 тис. грн., перестраховикам сплачено 35 тис. грн. Страхові виплати складають 400 тис. грн., в тому числі компенсовано перестраховиками 300 тис. грн.

Розв’язок.

Величина НЗП для страховиків, які здійснюють види страхування інші, ніж страхування життя, має бути більшою з двох визначених величин $НЗП_1$ і $НЗП_2$:

$НЗП_1 = (сума\ надходжень\ страхових\ премій\ за\ попередні\ 12\ місяців\ (СП)-50\% \ від\ суми\ страхових\ премій,\ належних\ перестраховикам\ (СПпер)) \cdot 0,18;$

$НЗП_1 = (СП-0,5 \cdot СПпер) \cdot 0,18;$

$НЗП_2 = (сума\ здійснених\ виплат\ протягом\ попередніх\ 12\ місяців\ (Вп)-50\% \ від\ суми\ страхових\ виплат,\ компенсованих\ перестраховиками\ (Впер)) \cdot 0,26;$

НЗП₂ = (Вп-0,5·Впер) 0,26.

Розраховуємо показник платоспроможності на базі страхових премій:

НЗП₁ = (470-0,5·35)·0,18 = 81,45 тис. грн.

Розраховуємо показник платоспроможності на базі страхових виплат:

НЗП₂ = (400-0,5·300)·0,26 = 65,0 тис. грн..

Нормативний показник платоспроможності дорівнює більшій з двох величин, тобто 81,45 тис. грн.

Приклад 5. Страхова компанія має такі звітні дані (тис. грн.): отримані позики – 25 зароблені страхові платежі за договорами страхування та перестрахування – 262,5; надходження грошових коштів від розміщення акцій – 15; доходи від здавання майна в оренду – 12; грошові надходження від продажу акцій – 35,5; повернуті суми із централізованих страхових резервних фондів – 5,2; доходи у вигляді безповоротної фінансової допомоги та безоплатно наданих товарів (послуг) – 45; економія коштів на ведення справи з обов'язкового медичного страхування – 0,3; отримані дивіденди – 6,3; доходи від надання консультаційних послуг – 2,3. Визначити дохід від страхової, інвестиційної, фінансової та іншої діяльностей страховика.

Розв'язок.

1) дохід від страхової діяльності: 262,5 + 5,2 + 0,3 = 268 тис. грн.

2) дохід від інвестиційної діяльності: 35,5 + 6,3 = 41,8 тис. грн.

3) дохід від фінансової діяльності: 15 + 25 = 40 тис. грн.

4) дохід від іншої діяльності: 12 + 2,3 + 45 = 59,3 тис. грн.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бакиров А.Ф. Формирование и развитие рынка страховых услуг / А.Ф. Бакиров, Л.М. Кликич. – М. : Финансы и статистика, 2007. – 304 с.
2. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) : Монографія / О.І. Барановський. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. – 759 с.
3. Веселовский М.Я. Страховой сервис : учеб. пособие / М.Я. Веселовский. – М. : Альфа-М: ИНФРА-М, 2007. – 288 с.
4. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій : Навч. посіб. / О.О. Гаманкова. – К. : КНЕУ, 2007. – 328 с.

5. Гварлиани Т.Е., Балакирева В.Ю. Денежные потоки в страховании / Т.Е. Гварлиани, В.Ю. Балакирева. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 336 с.

6. Журавлев П.В. Основы страхового менеджмента: Учебное пособие / П.В. Журавлев, С.А. Банников, В.В. Владимиров. – М.: Экономика. 2007. – 404с.

7. Крушельницька О. В. Мотивація та оцінка діяльності персоналу : Навчальний посібник / О. В. Крушельницька. – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 215 с.

8. Кургин Е. А. Страховой менеджмент: управление деятельностью страховой компании. — М.: РКонсульт, 2005.

9. Малашихина Н. Н. Риск-менеджмент : Учебное пособие / Н. Н. Малашихина, О. С. Белокрылова. – Ростов н/Д. : «Феникс», 2004. – 320 с.

10. Никулина Н.Н. Финансовый менеджмент страховой организации: Учебное пособие / Н.Н. Никулина. – М.: ЮНИТИ, 2008. – 431 с.

11. Никулина Н.Н., Эриашвили Н.Д. Страховой менеджмент. Учебное пособие. – М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2011. – 703 с.

12. Основы страхового менеджмента : методическое пособие по изучению дисциплины «Страховой менеджмент» : Учеб. пособие / В.П. Журавлев, В.В. Владимиров, С.А. Банников. – М. : ЗАО Издательство «Экономика», 2007. – 404 с.

13. Страховий менеджмент: підручник [С.С. Осадець, О.В. Мурашко, В.М. Фурман та ін.]; за наук. Ред.. д-ра екон. Наук, проф. С.С.Осадця. – К.: КНЕУ, 2011. – 333 с.

14. Супрун А.А. Страховий менеджмент: Навч. Посібник / А.А. Супрун, Н.В. Супрун. — Львів: Магнолія 2006, 2011. — 301 с.

Додаткова література

15. Архипов А.П. Страхование. Современный курс : учебник / А.П. Архипов, В.Б. Гомелля, Д.С. Туленты : под ред. Е. В. Коломина. – М. : Финансы и статистика, 2007. – 416 с.

16. Ермасов С.В. Страхование : учебник / С.В. Ермасов, Н.Б. Ермасова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Высшее образование, Юрайт-Издат, 2009. – 613 с.

17. Гаманкова О.О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: монографія / О.О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2009. – 283 с.

18. Козьменко О.В. Страховий ринок України у контексті сталого розвитку : монографія / О.В. Козьменко. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 350 с.

19. Піратовський Г.Л. Страховий бізнес: управління розвитком. Монографія / Г.Л. Піратовський. – К. : КНТЕУ, 2006. – 253 с.

20. Пушкар М.С. Контролінг – інформаційна підсистема стратегічного менеджменту: Монографія / М.С. Пушкар, Р.М. Пушкар. – Тернопіль : Карт-бланш, 2004. – 370 с.

21. Страхування : Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К. : Знання, 2008. – 1019 с.

22. Страхование : учебник / под ред. Т.А. Федоровой. – 2- изд., пераб. и доп. – М. : Экономистъ, 2006. – 875 с.

23. Стратегічне управління страховою компанією: Кол. моногр. / В.М. Фурман, О.Ф. Філонюк, М.П. Ніколенко, О.І. Барановський та ін.; Наук. ред. та кер. кол. авт. д-р екон. наук В.М. Фурман. – К.: КНЕУ, 2008. – 440 с.

24. Управление персоналом организации : Учебник / Под ред. А.Я. Кибанова. – 2-е изд., перераб. и дополн. – М. : ИНФРА-М, 2001. – 638 с.

25. Юлдашев Р.Т. Страховой бизнес : Словарь-справочник / Р.Т. Юлдашев. – М. : Анкил, 2005. – 832 с.

Законодавчі та нормативні документи

1. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. (із змінами) №85/96-ВР [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» 12.07.2001 р. № 2664-III (із змінами) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затв. Указом Президента України від 23.11.2011 р. № 1070/2011

4. Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами, затв. Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України 05.08.2003 р. № 25 (зі змінами) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

5. Вимоги до рейтингів фінансової надійності (стійкості) страховиків та перестраховиків-нерезидентів та порядок їх підтвердження, затв. Розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг

11.07.2013 № 2262 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

6. Порядок і правила формування, розміщення та обліку страхових резервів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду, затв. розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України 13.11.2003 № 123. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

7. Методика формування резервів із страхування життя, затв. Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України 27.01.2004 № 24 (зі змінами). [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

8. Правила розміщення страхових резервів із страхування життя, затв. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України 26.11.2004 № 2875 (зі змінами). [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

9. Положення про порядок, умови видачі та розміри кредитів страхувальникам, які уклали договори страхування життя, затв. розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України 03.12.2004 № 2883. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

10. Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів, якими представлені страхові резерви з видів страхування, інших, ніж страхування життя, затв. Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України 08.10.2009 № 741 (зі змінами). [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

11. Рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків, затв. розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.03.2005 № 3755. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Рекомендовані Інтернет-ресурси

1. „Ассист-Україна” – www.assistukraine.com.ua .
2. „Українські страхові інформаційні системи” – www.ln.com.ua/-uiis.
3. BANK-UA.com- Банки України — <http://www.bank-ua.com/>
Інформаційна підтримка приватного інвестора — <http://office.rupr.org>
4. Fin.org.ua- фінансовий портал — <http://www.fin.org.ua/>
5. FINANCE.UA: фінанси України, курси валют, кредити, депозити, банки, компанії — <http://www.fmance.com.ua/ua>

6. Tax. com.ua — <http://www.tax.com.ua/cgi-bin/index.pl>
7. Банки України — український портал банківських послуг — <http://www.ukrbanks.info/>
8. Все про страхування — <http://myinsurance.com.ua/>
9. Все про страхування в Росії — <http://insur.ru/>
10. Ділові Папери - Головна сторінка — <http://www.doc.lviv.ua/>
11. Інтернет-журнал о страховании — <http://forinsurer.com/>
12. Корпоративне управління — <http://corporation.com.ua/library/ublication/>.
13. Корпоративный менеджмент — <http://cfin.ru/>
14. Ліга страхових організацій України — <http://www.ukrinsure.com/>
15. Офіційний сайт Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг – www.dfp.gov.ua/.
16. Публікація звітів акціонерних товариств – <http://www.pulsar.te.ua/AT/Main/publik.asp>
17. Ринок. Біг — <http://www.rynok.biz/Default2.aspx>
18. Сервер "Фінансовий ринок Росії" — <http://www.finmarket.ru/>
19. Страхование сегодня — <http://www.insur-info.ru/>
20. Страхування. Україна — <http://www.ukrstrahovanie.com.ua/>
21. Украинский финансовый сервер — <http://www.ufs.kiev.ua/>
22. Українська Асоціація Інвестиційного Бізнесу — <http://uaib.com.ua/>
23. Український сервер страхування www.uainsur.com.
24. Финансовый каталог от А. Шустермана // <http://www.citycat.ru/fmance/catalog/>
25. Фондова біржа ПФТС — <http://www.pfts.com/>
26. Хеджинг без риска — <http://www.hedging.ru/>
27. Центр Статистических Исследований (ЦеСИ) <http://www.riskcontrol.ru/>

Приклад оформлення титульної сторінки

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

**Інститут економіки, менеджменту і права
Кафедра фінансів і економіки природокористування**

Курсова робота
з дисципліни «Страховий менеджмент» на тему « »

Виконав (ла):
студент (ка) __ курсу __ групи напрямку
підготовки «_____» шифр
залікової книжки _____

Науковий керівник:
Посада, прізвище та ініціали викладача

Варіант курсової роботи

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта
1	2
А, Б	1
В, Г	2
Ґ, Д	3
Е, Є	4
Ж, З	5
І, Ії	6
Й, К	7
Л, М	8
Н, О	9
П, Р	10
С, Т	11
У, Ф	12
Х, Ц	13
Ч, Ш	14
Щ, Ю, Я	15